

HADDİNİ AŞMAK

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

haddini aşmak *Deyim* ölçüyü kaçırmak, aşırı gitmek.

ATASÖZLERİ VE DEYİMLER SÖZLÜĞÜ

(ع د و) 106

İLGİLİ DEYİMLER:

düşman (düşmanı) kesilmek *Deyim* düşman olmak, düşman gibi görmek. (ع د و) 106

düşman olmak *Deyim* kin beslemeye başlamak. (ع د و) 106

Bu deyimmin geçtiği bazı ayetler aşağıda sıralanmıştır

وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَى لَنْ نَصْبِرَ عَلَى طَعَامٍ وَاجِدْ فَادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُنْبِئُ الْأَرْضُ مِنْ بَقْلِهَا وَقِثَّانِهَا وَفُومِهَا وَعَدَسِيهَا وَبَصَلِهَا قَالَ أَتَسْتَبْدِلُونَ الَّذِي هُوَ أَدْنَى بِالَّذِي هُوَ خَيْرٌ إِمَّا يَحْتَسِبُ مُصْرًا فَإِنَّ لَكُمْ مَا سَأَلْتُمْ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذَّلِيلَةُ وَالْمَسْكَانَةُ وَبِأُولَئِكَ يَغْضَبُ اللَّهُ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ النَّبِيِّنَ بِغَيْرِ الْحَقِّ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ

Hani siz (verilen nimetlere karşılık): Ey Musa! Bir tek yemekle yetinemeyiz; bizim için Rabbine dua et de yerin bitirdiği şeylerden; sebzesinden, hıyarından, sarımsağından, mercimeğinden, soğanından bize çıkarırsın, dediniz. Musa ise “Daha iyiyi daha kötü ile değiştirmek mi istiyorsunuz? O hâlde şehre inin. Zira istedikleriniz sizin için orada var.” dedi. İşte (bu hadiseden sonra) üzerlerine zillet ve miskinlik **damgası vuruldu**. Allah'ın **gazabına uğradılar**. Bu musibetler (onların başına), Allah'ın ayetlerini inkâra devam etmeleri, haksız olarak Nebileri öldürmeleri sebebiyle geldi. Bunların hepsi, sadece isyanları ve **hadlerini aşmaları** sebebiyledir. **2/BAKARA-61**

وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِينَ **اعْتَدُوا** مِنْكُمْ فِي السَّبْتِ فَقُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ

İçinizden cumartesi gününde **haddini aşanları** da elbette bilirsiniz. Bu yüzden onlara “Aşağılık **maymunlar (gibi)** olun!” demiştik. **2/BAKARA-65**

إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخِزْيِيرِ وَمَا أُهْلَ بِهِ لِغَيْرِ اللَّهِ فَمَنْ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (Allah) size, leşi, kanı, domuz etini ve Allah'tan başkası adına kesileni yasaklamıştır. Kim **meçbur kalır** da taşkınlık etmeden ve **haddini aşmadan** bunlardan yerse onun için günah yoktur. Allah bağışlayıcıdır, rahmet edicidir. **2/BAKARA-173**

ضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذَّلِيلَةُ أَيْنَ مَا تُنْفَوْنَ إِلَّا بِحَبْلٍ مِنَ اللَّهِ وَحَبْلٍ مِنَ النَّاسِ وَبِأُولَئِكَ يَغْضَبُ اللَّهُ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقِّ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ

Her nerede bulunurlarsa bulunsunlar -Allah'ın ipine ve insanların ipine (ahdine) sığınanlar başka onlara zillet (zorluk damgası) vurulmuştur. Onlar, Allah'tan bir **gazaba uğradılar** da üzerlerine miskinlik **damgası vuruldu**. Bu, Allah'ın ayetlerini inkâr etmeleri ve nebileri haksız yere öldürmeleri nedeniyledir. (Yine) Bu, isyan etmeleri ve **hadlerini aşmaları** sebebiyledir. **3/ALİ İMRAN-112**

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَحْرَمُوا طَيِّبَاتِ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ

Ey iman edenler, Allah'ın sizin için helal kıldığı güzel şeyleri (kendinize) yasaklamayın ve **haddinizi aşmayın**. Şüphesiz Allah, **haddini aşanları** sevmez. **5/MAİDE-87**

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِيُبَلِّغُكُمُ اللَّهُ بِشَيْءٍ مِنَ الصَّنِيعِ تَنَالَهُ يَدَيْكُمْ وَرَمَحَاكُمْ لِيَعْلَمَ اللَّهُ مَنْ يَخَافُهُ بِالْغَيْبِ فَمَنْ **اعْتَدَى** بَعْدَ ذَلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ Ey iman edenler! Allah sizi ellerinizin ve mızraklarınızın erişeceği bir avlanma ile (onu yasak ederek) **imtihana ceker** ki gizlide (kimsenin görmediği yerde, gerçekten) kendisinden kimin korktuğu ortaya çıksın. Kim bundan sonra **haddini aşarsa** onun için acı bir azap vardır. **5/MAİDE-94**

وَمَا لَكُمْ أَلَّا تَأْكُلُوا مِمَّا دُكِرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَقَدْ فَصَّلَ لَكُمْ مَا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ إِلَّا مَا اضْطُررْتُمْ إِلَيْهِ وَإِنَّ كَثِيرًا لَيُضِلُّونَ بِأَهْوَائِهِمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِالْمُعْتَدِينَ

Size **ne oluyor** da Allah'ın adı anılarak kesilenlerden yemiyorsunuz? Halbuki o size, **mecbur kalmanızın** dışında yasaklanan şeyleri genişçe açıklamıştır. Doğrusu birçokları **bilimden uzak hislerine kapılarak** insanları **dalalete düşürüyorlar**. Muhakkak ki Rabbin, **haddini aşanları** çok iyi bilir. **6/ENAM-119**

قُلْ لَا آجِدُ فِي مَا أُوحِيَ إِلَيَّ مُحَرَّمًا عَلَى طَاعِمٍ يَطْعَمُهُ إِلَّا أَنْ يَكُونَ مَيْتَةً أَوْ دَمًا مَسْفُوحًا أَوْ لَحْمَ خِنْزِيرٍ فَإِنَّهُ رِجْسٌ أَوْ فِسْقًا أُهْلًا لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ فَمَنْ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ رَبَّكَ غَفُورٌ رَحِيمٌ

De ki “Bana vahyolunanlar içinde yiyebilen için yasaklanan bir şey bulamıyorum; meğerki o şey leş veya akıtılmış kan veya domuz eti –çünkü o pistir- veya kanunsuz olarak, Allah’tan gayri şeylere kesilen bir kurban ise...” Kim, taşkınlık etmeden ve **haddini aşmadan mecbur kalarak** bunlardan yerse bilsin ki Allah, gafur ve rahîmdir. **6/ENAM-145**

أَدْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ

İsmail Yakıt

Rabbinize gönülden ve sessizce yakarınız/dua ediniz. Muhakkak ki O, **haddini aşanları**/aşırı gidenleri sevmez. **7/ARAF-55**

وَسَأَلُهُمْ عَنِ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ حَاضِرَةَ الْبَحْرِ إِذْ يَعْدُونَ فِي السَّبْتِ إِذْ تَأْتِيهِمْ جِثَاتُهُمْ يَوْمَ سَبْتِهِمْ شُرَّعًا وَيَوْمَ لَا يَسْبِتُونَ لَا تَأْتِيهِمْ كَذَلِكَ نَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ

Onlara, deniz kıyısında bulunan şehir halkının durumunu sor. Hani onlar cumartesi gününe **haddini aşıyorlardı**. Çünkü cumartesi tatili yaptıkları gün, balıklar, akın akın onlara gelirdi; cumartesi tatili yapmadıkları gün de gelmezlerdi. İşte böylece biz, **voldan çıkmalarından** dolayı onları **imtihana cekiyorduk**. **7/ARAF-163**

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِ رَسُولًا إِلَى قَوْمِهِمْ فَجَاؤُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ كَذَلِكَ نَطْبَعُ عَلَى قُلُوبِ الْمُعْتَدِينَ

Sonra onun ardından kendi kavimlerine (başka) elçiler gönderdik; onlara apaçık belgeler getirmişlerdi. Ama daha önce onu yalanlamaları nedeniyle inanmadılar. İşte biz, **haddini aşanların** kalplerine böyle **kilit vururuz**. **10/YUNUS-74**

إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنْزِيرِ وَمَا أُهْلَ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ فَمَنْ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ

O, size leşi, kanı, domuz etini ve Allah'tan başkasının adı anılarak kesilenleri yasaklamıştır. Kim, taşkınlık etmeden ve **haddini aşmadan mecbur kalarak** bunlardan yerse bilsin ki Allah, gafur ve rahîmdir. **16/NAHİL-115**

فَمَنْ ابْتَغَى وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْعَادُونَ

Divanet İşleri Meali (Yeni)

Kim bunun ötesine geçmek isterse işte onlar **haddi aşanlardır**. **23/MÜ’MİNUN-7**
(**hadlerini aşanlardır**)

وَتَذَرُونَ مَا خَلَقَ لَكُمْ رَبُّكُمْ مِنْ أَرْوَاحِكُمْ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ عَادُونَ

Kadri Celik Meali

“Rabb’inizin sizler için yaratmış bulunduğu eşlerinizi bırakır mısınız? Hayır, siz **haddini aşan** azgın bir topluluksunuz.” **26/ŞUARA-166**